

การพัฒนาแบบการจํากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนําดตนเอง เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา¹

A Development of the Self-directed Learning Model to Develop Transcultural Nursing Competencies for Nursing Students, Faculty of Nursing Burapha University¹

ลัดดาวัลย์ พุทธิรักษา² จินห์จุฑา ชัยเสนา ดาลลาส² วณิดา ขวัญสำราญ²

Laddawan Puttaruksa² Jinjutha Chaisena Dallas² Wanita Kwansumran²

¹ได้รับทุนวิจัยจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

¹Research granted by faculty of Nursing Burapha university

²คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ²Faculty of Nursing, Burapha university

Corresponding author: Laddawan Puttaruksa; Email: laddawanp2550@gmail.com

Received: 11 November 2019 Revised: 10 January 2020 Accepted: 9 March 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง และประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการจํากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนําดตนเอง มี 2 ขั้นตอน คือ 1. สร้างรูปแบบ โดยศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกําหนดกรอบรูปแบบ และตรวจสอบคุณภาพรูปแบบ คู่มือการใช้รูปแบบ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน และ 2. ประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการจํากิจกรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลปีการศึกษา 2561 จำนวน 40 คน ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียววัดก่อนและภายหลังการทดลอง สถิติที่ใช้ มีมาตรฐานพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และสถิติความแตกต่างค่าเฉลี่ย 2 ค่าไม่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัยพบว่า 1. ขั้นสร้างรูปแบบ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบการจํากิจกรรม มี 4 ขั้นตอน คือ ประเมินความพร้อม พัฒนาความรู้ พัฒนาความตระหนัก และพัฒนาทักษะในการดูแลผู้รับบริการ มีค่ามาตรฐาน 4.10-4.68 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ .50-.96 2. ขั้นประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบ พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของรูปแบบ สูงกว่าเกณฑ์ (.58) กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนําดตนเองก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t_{39} = -7.406$, $p < .001$) มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม ด้านความรู้ ด้านการตระหนัก ด้านทักษะทางด้านวัฒนธรรม และโดยรวมภายหลังการเข้าร่วมสูงกว่าก่อนเข้าโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าคุณลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนําดตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับ สมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ด้านการตระหนัก และทักษะทางด้านวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $< .001$ ($r = .712$ และ $.774$ ตามลำดับ) จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจํากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนําดตนเอง สามารถพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาลได้จริง

คำสำคัญ: สมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม; การเรียนรู้ด้วยการนําดตนเอง; การวิจัยและพัฒนา

A Development of a self-directed learning model to develop transcultural nursing competencies for nursing students, Faculty of Nursing, Burapha university¹

Laddawan Puttaruksa² Jinjutha Chaisena Dallas² Wanita Kwansumran²

¹Research granted by faculty of Nursing Burapha university

²Faculty of Nursing, Burapha university

Corresponding author: Laddawan Puttaruksa; Email: laddawanp2550@gmail.com

Received: 11 November 2019 Revised: 10 January 2020 Accepted: 9 March 2020

Abstract

The research aimed to create and evaluate the feasibility of a self-directed learning model to develop transcultural nursing competencies for nursing students. There were two research procedures. Firstly, a model was developed by studying relevant research documents in order to determine the model framework and examining the quality of the model, model manual and tools used for data collection by 6 experts. Secondly, the effectiveness of the model was assessed. The sample consisted of 40 nursing students in academic year 2018. A one group pre-test and post-test design was applied to this study. Statistics were used for the data analysis included median, interquartile range, mean, standard deviation, correlation coefficient and dependent t-tests. The study found that during the model formulation phase, the experts agreed to use 4 steps of learning: assessing readiness, developing knowledge, developing awareness and developing skills of caring for clients, with a median of 4.10–4.68 and a quartile range of .50–.96. The effectiveness index of the model was found higher than the criteria (.58). The participants in the program had a significantly higher mean score in self-directed learning than before the program ($t_{39} = -7.406$, $p < .001$). The sample demonstrated a significantly higher score in the cultural competencies of knowledge, awareness, and cultural skills, after participation in the program ($P < .05$). Self-directed learning was positively related with awareness and cultural skills with statistical significance at the level of .001 ($r = .712$ and $.774$, respectively). The research shows that this model could promote self-directed learning which can lead to the development of transcultural nursing competencies of nursing students.

Keywords: transcultural nursing competencies; self-directed learning; research and development

ความเป็นมาและความสำคัญ

จากสถานการณ์การเปิดสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 ทำให้มีการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของประชากรจากที่หนึ่งไปที่หนึ่ง เพื่อหางานทำ เพื่อศึกษา หรือเพื่อแสวงหาที่อยู่อาศัยใหม่ ส่งผลให้สังคมมีความหลากหลายวัฒนธรรม¹ ส่งผลต่อรูปแบบการดูแลสุขภาพผู้รับบริการโดยเริ่มให้ความสำคัญกับความเชื่อ และความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้รับบริการว่าส่งผลต่อภาวะสุขภาพ ทำให้พยาบาลวิชาชีพต้องเตรียมความพร้อมเพื่อทำความเข้าใจ รวมถึงต้องพัฒนาสมรรถนะการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมสำหรับพยาบาลวิชาชีพ² ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความตระหนักรู้ ความรู้ ทักษะ ทักษะคิด การปฏิบัติการพยาบาล³⁻⁴ โดยกระบวนการพัฒนาเป็นการกระตุ้นให้เกิดการรับรู้และการตระหนักรู้ ยอมรับและเคารพในวัฒนธรรมของผู้รับบริการ สามารถประเมินตนเองและประเมินผู้รับบริการเกี่ยวกับความต้องการทางวัฒนธรรม เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตามวัฒนธรรมสากลและวัฒนธรรมเฉพาะของผู้รับบริการ รวมถึงปรับการบริการให้ถูกต้องเชิงวิชาชีพและสอดคล้องกับความเชื่อ ค่านิยม และบริบททางวัฒนธรรมของผู้รับบริการ โดยสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลมีความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมให้นักศึกษาพยาบาล และพยาบาลวิชาชีพด้วย

การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในสถาบันการศึกษา มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้มีความพร้อมในการดูแลผู้รับบริการครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ จิตสังคม และจิตวิญญาณ ตั้งแต่ผู้รับบริการเกิดจนเสียชีวิต และมุ่งเน้นให้การพยาบาลที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการตามบริบททางสังคม ค่านิยม วัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิต ของผู้รับบริการ โดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ครอบคลุม 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม และจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะปัญญา 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ สำหรับในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้น มุ่งเน้นให้นักศึกษาพยาบาลสามารถบูรณาการความรู้ภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ให้นักศึกษาพยาบาลจะต้องปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ด้วยความเมตตา กรุณา และเอื้ออาทร โดยคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วยและความหลากหลายทางวัฒนธรรม⁵

สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา จะเริ่มฝึกประสบการณ์วิชาชีพครั้งแรกกับนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน จากการวิเคราะห์กิจกรรมที่จัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2560 เพื่อปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้รับบริการที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนวางแผนและจัดการสอนด้วยตนเอง มุ่งเน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้รับบริการต่างวัฒนธรรม และกระตุ้นให้นักศึกษาทำความเข้าใจกับวัฒนธรรมของตนเองซึ่งแตกต่างจากผู้รับบริการทำให้นักศึกษามีความรู้ในประเด็นดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น⁶ แต่เมื่อพิจารณาจากแผนการพยาบาลที่นิสิตวางแผนเพื่อดูแลผู้รับบริการแล้วไม่พบการวางแผนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลตามแนวคิดของการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม โดยไม่ได้นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้รับบริการตามบริบททางสังคม ค่านิยม วัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิต ตามความหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้รับบริการมาเป็นประเด็นในการวางแผนการพยาบาล และให้การพยาบาลที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของผู้รับบริการ จึงทำให้ส่วนใหญ่ไม่ครบถ้วนอย่างเป็นองค์รวม ในประเด็นด้านจิตสังคม⁷ และจากการวิเคราะห์การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนคณะพยาบาลศาสตรในสถาบันการศึกษา 5 สถาบัน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรม โดยการสอดแทรกข้อมูลทางวัฒนธรรมในการให้บริการผู้รับบริการแบบองค์รวมเป็นปัจเจกบุคคล แต่ไม่พบว่ามีการจัดเนื้อหาสาระหรือกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องนี้โดยเฉพาะ⁸

จากการวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมของ Leininger⁹ แบบจำลองสมรรถนะทางวัฒนธรรมของ Campinha-Bacote³ และแบบจำลองการประเมินข้ามวัฒนธรรมของ Giger&Davidhizar⁴ สรุปได้ว่าการพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม มี 5 องค์ประกอบ คือ ความตระหนักทางวัฒนธรรม ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ทักษะทางวัฒนธรรม การมีปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม และความปรารถนาที่จะมีสมรรถนะทางวัฒนธรรม

ซึ่งสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมที่ควรเริ่มพัฒนาได้ตั้งแต่เป็นนักศึกษาพยาบาล คือ ความรู้ทางวัฒนธรรม การตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม และ ทักษะในการดูแลทางวัฒนธรรม¹⁰ ซึ่งสมรรถนะดังกล่าวหากได้รับการถ่ายทอดสู่ นักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษา ก่อนการปฏิบัติงานจริง ด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะ ดังกล่าว เมื่อนักศึกษาจบการศึกษาจะมีความพร้อมในการดูแลผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรมได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้าง และพัฒนาคุณลักษณะ ของตนเองให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนต้องสมัครใจเรียนรู้ ไม่มีการบังคับ มีวินัยและ ความรับผิดชอบ รวมถึงต้องให้ความหมาย รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) เป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและคงทนยั่งยืน⁷ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (self-directed learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญวิธีหนึ่ง ซึ่งเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความรู้ด้านทฤษฎีพร้อมที่จะบูรณาการ สู่การปฏิบัติ ตามความคิดของโนลส์ กล่าวว่า ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเกิดจากความคิดริเริ่มของบุคคล ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามความต้องการ และความสนใจของตนเอง มีการวางแผนวางจุดมุ่งหมายในการเรียน โดยอาศัย ความช่วยเหลือจากผู้อื่นน้อยที่สุด¹¹ และคุณลักษณะในการนำตนเองของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการ นำตนเอง คือ ต้องเป็นผู้ที่ยอมรับตนเอง สามารถวางแผนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีแรงจูงใจภายใน มีการประเมินตนเอง เปิดกว้างต่อประสบการณ์ มีการยืดหยุ่นในการเรียนรู้ เป็นตัวของตัวเอง และมีอิสระในการเรียนรู้¹²

จากข้อมูลข้างต้นการพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาลรูปแบบการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ควรเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพและคงทนยั่งยืน⁷ โดยการเตรียมความพร้อมในการดูแลผู้รับบริการหลากหลายวัฒนธรรมทั้งด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และชาติพันธุ์ ให้กับนักศึกษาพยาบาลในการดูแลผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรมตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ซึ่งเป็นการขึ้น ฝึกประสบการณ์ในครั้งแรก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมที่สุดต้องเป็นการจัดการเรียน การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางการ พยาบาลใน 3 องค์ประกอบคือ ความรู้ทางวัฒนธรรม การตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม และ ทักษะในการดูแลทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการวิจัยในครั้งนี้จะมีประโยชน์ ช่วยให้นักศึกษาพยาบาลมีความตระหนักรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะ ในการให้การพยาบาลผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรมด้วยตนเอง เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานการดูแลผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรม มีประสิทธิภาพสูงสุดและยั่งยืนตลอดไปด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อพัฒนา สมรรถนะทางการ พยาบาลข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางการ พยาบาลข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยคือแนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ¹² การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง¹¹ ของโนลส์ ว่าด้วยความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนตามความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน โดย ทำการวางแผนและจุดมุ่งหมายในการเรียนด้วยตนเอง โดยอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่นน้อยที่สุด ส่งผลให้การเรียนรู้ นั้นยั่งยืน¹¹ โดยกำหนดรูปแบบ ประเด็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมสำหรับ นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผ่านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ตามแนวคิด

การพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม¹⁰ ประกอบด้วย ขั้นตอนการประเมินความพร้อม ขั้นตอนการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ทางวัฒนธรรม ขั้นตอนการพัฒนาด้านความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม และขั้นพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะการดูแลผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกิจกรรมบูรณาการสู่การปฏิบัติ^{9,12}

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development) เพื่อพัฒนา และประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาล แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และแนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม โดยศึกษาในประเด็นดังนี้ 1) การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ¹² โดยเน้นการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง¹¹ ผู้เรียนแสดงความสนใจในประเด็นที่ต้องการเรียนรู้ ร่วมวางแผนการเรียนรู้ กำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน โดยอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่นน้อยที่สุด¹¹ 2) คุณลักษณะของผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ประกอบด้วย ต้องเป็นผู้ที่ยอมรับตนเอง สามารถวางแผนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีแรงจูงใจภายใน มีการประเมินตนเอง เปิดกว้างต่อประสบการณ์ มีการยืดหยุ่นในการเรียนรู้ เป็นตัวของตัวเอง และมีอิสระในการเรียนรู้¹² 3) สมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย ความรู้ทางวัฒนธรรม การตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม และ ทักษะในการดูแลทางวัฒนธรรม^{3-4,9-10} และ 4) ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ¹² การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-directed Learning)¹¹ และแนวคิดการพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม¹⁰

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยกำหนดคำสำคัญที่ใช้ในการสืบค้นเพื่อศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ “การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” “การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง” “คุณลักษณะของผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง” “สมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม” และ “แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง” วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อสรุปข้อมูลเป็นกรอบในการพัฒนารูปแบบ เมื่อได้ข้อมูลตามที่สืบค้นสรุปสาระสำคัญและจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นข้างต้น ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบ คู่มือการใช้รูปแบบ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ของรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ดำเนินการวิจัยโดยการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัย ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ¹² การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-directed Learning)¹¹ และแนวคิดการพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม¹⁰ ในระยะที่ 1 ยก่างรูปแบบ สร้างเอกสารประกอบ และเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินร่างรูปแบบมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 สร้างรูปแบบ โดยนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด/ทฤษฎีพื้นฐาน นำสาระสำคัญของแนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ตามความคิดของโนลส์¹¹ การพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม และการวัดและประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) ประเมินความพร้อมของผู้เรียน โดยการทดสอบความรู้ วางแผนการเรียนรู้ ในประเด็น ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม และการทำสัญญาทางการเรียน 2) พัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ทางวัฒนธรรม ด้วยวิธีการกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างค้นคว้าหาความรู้ 3) พัฒนาสมรรถนะด้านความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม ด้วยการสะท้อนคิด และ 4) พัฒนาสมรรถนะด้านทักษะในการดูแลผู้รับบริการโดยคำนึงถึงวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนความรู้ และบูรณาการความรู้สู่การปฏิบัติ ผ่านกิจกรรมการวางแผนการพยาบาล และให้การดูแลผู้รับบริการ

2.2 สร้างเอกสารประกอบรูปแบบ มี 2 ส่วนคือ คู่มือการใช้รูปแบบ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 คู่มือการใช้รูปแบบ เป็นเอกสารแนะนำการใช้รูปแบบ ประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามรูปแบบ เนื้อหาการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 5 ฉบับ คือ 1) แบบประเมินความพร้อมด้านคุณลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 2) แบบประเมินสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม: ด้านความรู้ทางวัฒนธรรม 3) แบบประเมินสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม: ด้านทักษะในการดูแลผู้รับบริการโดยคำนึงถึงวัฒนธรรม และ 5) แบบประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ ซึ่งแบบประเมินทั้ง 5 ฉบับ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .66-1.00 มีค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ตามลำดับ ดังนี้ .45-.74, .60-.90, .54-.73, .40-.74 และ .35-.81 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) ตามลำดับ ดังนี้ .96, .92, .95, .94 และ .90

2.3 นำรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์พยาบาล ผู้มีประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนโดยนำแนวคิดการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมไปใช้ อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 4 คน และ พยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์การพยาบาลผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรม อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 คน ตัวอย่างผลการวิจัยตีพิมพ์ เช่น การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมสมรรถนะทางวัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาล¹³ วิธีการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางวัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาล¹⁴ และสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล¹⁵ เป็นต้น ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบ ในประเด็น ความเหมาะสมของรูปแบบ และ ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบด้วยการวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (median) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range) โดยกำหนดค่าที่ยอมรับได้ต้องมีค่ามัธยฐานเท่ากับหรือมากกว่า 3.50 และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์น้อยกว่า 1.50

ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้รับการเห็นชอบว่ารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด คือมีค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 4.10-4.68 และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ อยู่ระหว่าง .50-.96 นั่นคือ กิจกรรมทุกกิจกรรมในทุกขั้นตอน มีความเหมาะสมใช้จัดทำรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

โดยรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ใช้เวลาในการเรียนรู้รวม 5 ครั้ง 20 ชั่วโมง ดังนี้ เรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้: กรณีเข้ากลุ่ม จำนวน 4 ครั้ง เวลา 16 ชั่วโมง และเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้: กรณีเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จำนวน 1 ครั้ง เวลา 4 ชั่วโมง หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์กระบวนการดำเนินการ และพัฒนารูปแบบให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลตามข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปทดลองใช้จริงกับนักศึกษาพยาบาลในขั้นตอนต่อไป

ระยะที่ 3 ประเมินประสิทธิผลาปรูปแบบการพัฒนาแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ผู้วิจัยทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบกึ่งทดลองแบบศึกษากลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างวันที่ 1-31 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 40 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้ได้มาโดยความสมัครใจเข้าร่วมโครงการ และเป็นผู้เรียนที่มีความสนใจในการพัฒนาสมรรถนะในการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมเตรียมความพร้อมนักศึกษา ก่อนขึ้นปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติพื้นฐานทางการพยาบาล ใช้เวลาในการเรียนรู้รวม 5 ครั้ง 20 ชั่วโมง ดังนี้

3.1 เตรียมการก่อนทดลองใช้รูปแบบ 1) ดำเนินการโดยขออนุมัติคณะพยาบาลศาสตร์เพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง 2) รับสมัครกลุ่มตัวอย่างที่สนใจเข้าร่วมโครงการ และ 3) ผู้วิจัยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบวัตถุประสงค์โครงการวิจัย แนวปฏิบัติในขณะเข้าร่วมโครงการ และบทบาทหน้าที่ขณะเข้าร่วมโครงการ กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 40 คน

3.2 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ดังนี้

3.2.1 กำหนดแบบแผนการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบ one group pretest–posttest design

3.2.2 ประเมินกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมโครงการในวันเตรียมการใช้รูปแบบด้วย 5 แบบประเมิน คือ 1) แบบประเมินความพร้อมด้านคุณลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 2) แบบประเมินสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม: ด้านความรู้ทางวัฒนธรรม 3) แบบประเมินสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม: ด้านความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม และ 4) แบบประเมินสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม: ด้านทักษะในการดูแลผู้รับบริการโดยคำนึงถึงวัฒนธรรม

3.2.3 ดำเนินการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ตามกิจกรรม 4 ขั้นตอน โดยใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม 5 ครั้ง 20 ชั่วโมง ซึ่งมีรายละเอียด 4 ขั้นตอน คือ 1) ประเมินความพร้อมของผู้เรียน มี 2 กิจกรรม คือ ระบุประเด็นการเรียนรู้ และวางแผนการเรียนรู้ 2) พัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ทางวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างค้นคว้าหาความรู้ 3) พัฒนาสมรรถนะด้านความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมการสะท้อนคิด และ 4) พัฒนาสมรรถนะด้านทักษะในการดูแลผู้รับบริการโดยคำนึงถึงวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนความรู้

3.2.4 ประเมินกลุ่มตัวอย่างหลังเข้าร่วมโครงการวิจัย ดังนี้

3.2.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการหาค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3.2.4.2 วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผล (efficiency index: EI) ของรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

3.2.4.3 เปรียบเทียบคะแนนความพร้อมด้านคุณลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะทางวัฒนธรรม : ด้านความรู้ทางวัฒนธรรม ความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม และด้านทักษะในการดูแลทางวัฒนธรรม ก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการด้วยการหาค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการทดสอบค่าที (paired t-test)

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ในการทำวิจัยครั้งนี้ โครงการวิจัยและเครื่องมือการวิจัยผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการ พิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา เลขที่ Hu 007/2562 ผู้วิจัยได้ติดต่อกับกลุ่มตัวอย่างแต่ละท่านด้วยตนเองเพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับกรวิจัยและขอเชิญเข้าร่วมการวิจัย โดยงานวิจัยนี้ไม่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีเข้าร่วมการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยจัดส่งเอกสารให้กลุ่มตัวอย่างพิจารณา และตอบกลับข้อมูลในเอกสาร ประกอบด้วย หนังสือลงนามยินยอมเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย และคู่มือผู้เรียน ให้กลุ่มตัวอย่างพิจารณาในการทำวิจัยทุกขั้นตอนผู้วิจัยคำนึงถึงจริยธรรม ผู้เข้าร่วมการวิจัยสามารถหยุดการเข้าร่วมการวิจัยได้ตามความสมัครใจโดยไม่มีผลกระทบใดๆ การตอบแบบสอบถามถือเป็นความลับ ผู้วิจัยไม่เปิดเผยชื่อของกลุ่มตัวอย่างโดยนำเสนอผลสรุปเป็นภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่างแต่อย่างใด รวมทั้งได้เก็บข้อมูลไว้ในที่ปลอดภัยและทำลายข้อมูลเมื่อมีการเผยแพร่ผลการวิจัยแล้ว

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาล มีข้อค้นพบ ดังต่อไปนี้

1. พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบการจัดกิจกรรม ทุกกิจกรรมในทุกขั้นตอน ได้รับการเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด คือมีค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 4.10–4.68 และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ อยู่ระหว่าง .50–.96 นั่นคือ กิจกรรม

ทุกกิจกรรมในทุกขั้นตอน มีความเหมาะสมใช้จัดทำรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งมี 4 ขั้นตอน โดยใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม 5 ครั้ง 20 ชั่วโมง ซึ่งกิจกรรมมีดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประเมินความพร้อมของผู้เรียน ใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม 2 ชั่วโมง มี 2 กิจกรรม คือ 1) ระบุประเด็นการเรียนรู้ (self identify into learning) เป็นกิจกรรมที่ให้กลุ่มตัวอย่างต้องทำแบบประเมินก่อนการเข้าร่วมโครงการ (pre-test) คือ แบบประเมินคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียน แบบประเมินสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม: ด้านความรู้ทางวัฒนธรรม ด้านความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม และด้านทักษะในการดูแลผู้รับบริการโดยคำนึงถึงวัฒนธรรม ให้กลุ่มตัวอย่างทำการสำรวจตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีการดำเนินชีวิต และวัฒนธรรม ความเชื่อ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเองหลังจากนั้นผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ฯ แนะนำการใช้คู่มือการเรียนรู้ฯ อธิบายวิธีการเข้าร่วมโครงการ และเตรียมความรู้ให้กลุ่มตัวอย่าง เรื่อง หลักการ และกระบวนการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และการเปลี่ยนแปลงทางการพยาบาล ในสภาพแวดล้อมพหุวัฒนธรรม 2) วางแผนการเรียนรู้ (designing a learning plan) โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำสัญญาทางการเรียน (learning contract) และวางแผนการเรียนรู้ในเพื่อเพิ่มสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ทางวัฒนธรรม ใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม 3 ชั่วโมง ด้วยวิธีการกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างค้นคว้าหาความรู้ (learning activities) ภายใต้เนื้อหาการเรียนรู้ เรื่อง แนวคิด ทฤษฎี การพยาบาลข้ามวัฒนธรรม การบูรณาการสู่การปฏิบัติ วิเคราะห์วัฒนธรรม ความเชื่อของกลุ่มตัวอย่างเอง และสมาชิกในกลุ่ม ในเรื่อง การรับประทานอาหาร การดูแลสุขภาพ และวิถีการดำเนินชีวิต และร่วมวิเคราะห์วัฒนธรรมภายในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกในกลุ่มภายในห้องเรียน หลังจากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างสรุปผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาสมรรถนะด้านความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม ใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม 6 ชั่วโมง ด้วยการสะท้อนคิด (reflection) โดยให้กลุ่มตัวอย่างนำประสบการณ์ความรู้ที่ได้ในขั้นที่ 1-3 มาบูรณาการและวางแผนสู่การปฏิบัติการพยาบาลให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม ความเชื่อของผู้รับบริการ ในประเด็น แนวทางการให้การพยาบาลผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้กลุ่มตัวอย่างศึกษาด้วยตนเองโดยคัดเลือกผู้รับบริการในชุมชนที่กลุ่มตัวอย่างคุ้นเคย (ให้กลุ่มตัวอย่างทำกิจกรรมด้วยตนเองก่อนเข้าร่วมกลุ่ม) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้สำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนาสมรรถนะด้านทักษะในการดูแลผู้รับบริการโดยคำนึงถึงวัฒนธรรม ใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม 9 ชั่วโมง โดยใช้กิจกรรมการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนความรู้ (knowledge sharing) ดำเนินการ 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กลุ่มตัวอย่างเดิม (5 ชั่วโมง) และ ครั้งที่ 2 เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มใหม่ (4 ชั่วโมง) ที่แตกต่างกัน ภายใต้กิจกรรมบูรณาการองค์ความรู้เรื่องการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมสู่การดูแลผู้รับบริการ แนวทางการให้การพยาบาลผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรม และบูรณาการความรู้สู่การปฏิบัติ (Integrate knowledge into action) ผ่านกิจกรรมการวางแผนการพยาบาลและการให้การพยาบาลเพื่อนในห้องอบรมที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน

2. ประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม พบว่า

2.1 กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 95 อายุโดยเฉลี่ย 20.18 ปี (SD.50) ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเองส่วนใหญ่สัปดาห์ละ 1-2 วัน คิดเป็นร้อยละ 55 บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวข้องมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมในเรื่อง ภูมิภาค มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ เรื่องศาสนา คิดเป็นร้อยละ 27.5

2.2 ค่าดัชนีประสิทธิผลของรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีค่าเท่ากับ .58 ผ่านเกณฑ์ แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์

2.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนคุณลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาล พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนน

คุณลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t_{99} = -7.406, p < .001$) โดยค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองของกลุ่มตัวอย่างภายหลังการเข้าร่วมโครงการ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ ซึ่งค่าคะแนนสูงสุด และคะแนนต่ำสุดของกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมโครงการ (Max=113, Min=172) และหลังเข้าร่วมโครงการ (Max=125, Min= 196) ซึ่งเป็นคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับปานกลางและระดับสูง (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 คะแนนคุณลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ

	$\bar{X}$	SD	D	SD _d	t	df	p
คุณลักษณะผู้เรียนก่อนร่วมโครงการ	145.05	12.110	-19.325	16.502	-7.406	39	<.001
คุณลักษณะผู้เรียนหลังร่วมโครงการ	164.38	21.805					

2.4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสมรรถนะทางวัฒนธรรม ด้านความรู้ ด้านการตระหนักรู้ และด้านทักษะทางด้านวัฒนธรรม ของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง พบว่ากลุ่มตัวอย่างหลังการเข้าร่วมโครงการ มีค่าคะแนนเฉลี่ยทางสมรรถนะทางวัฒนธรรม ด้านความรู้ ด้านการตระหนักรู้ ด้านทักษะทางด้านวัฒนธรรม และโดยรวมแตกต่างจากก่อนการเข้าร่วมโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 คะแนนสมรรถนะทางวัฒนธรรม ด้านความรู้ ด้านการตระหนักรู้ ด้านทักษะทางด้านวัฒนธรรม และโดยรวมก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ

สมรรถนะทางวัฒนธรรม	ก่อนเข้าร่วมโครงการ (n=40)		หลังเข้าร่วมโครงการ (n=40)		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ความรู้ทางวัฒนธรรม	3.30	1.363	7.13	1.244	-14.163	<.001
การตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม	23.03	1.074	30.50	3.929	-11.440	<.001
ทักษะทางวัฒนธรรม	77.93	5.659	95.13	11.131	-10.138	<.001
โดยรวม	104.25	6.515	133.50	14.881	-12.993	<.001

2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนคุณลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองของกลุ่มตัวอย่างกับคะแนนสมรรถนะทางวัฒนธรรม ด้านความรู้ ด้านการตระหนักรู้ และด้านทักษะทางด้านวัฒนธรรม ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า คะแนนคุณลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับ คะแนนรวมสมรรถนะทางวัฒนธรรม คะแนนการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม และคะแนนทักษะทางด้านวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .001$ ($r = .779, .712$ และ $.774$ ตามลำดับ) ส่วนคะแนนความรู้ทางวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กับคะแนนคุณลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองของกลุ่มตัวอย่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ตาราง

ที่ 3)

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนคุณลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง กับสมรรถนะทางวัฒนธรรม ของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ระดับความสัมพันธ์
สมรรถนะทางวัฒนธรรม (ภาพรวม)	.779**
ความรู้ทางวัฒนธรรม	.130
การตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม	.712**
ทักษะทางด้านวัฒนธรรม	.774**

**p<.001

อภิปรายผล

1. พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่เหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ควรจัดกิจกรรม 5 ครั้ง รวม 20 ชั่วโมง มี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นประเมินความพร้อมของผู้เรียน ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกของกิจกรรม ใช้เวลา 2 ชั่วโมง มีกิจกรรม การระบุประเด็นการเรียนรู้ และการวางแผนการเรียนรู้ 2) ขั้นพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ทางวัฒนธรรม ใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม 3 ชั่วโมง มีกิจกรรมกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างค้นคว้าหาความรู้ วิเคราะห์วัฒนธรรม ความเชื่อของกลุ่มตัวอย่างเอง สมาชิกในกลุ่ม 3) ขั้นพัฒนาสมรรถนะด้านความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม ใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม 6 ชั่วโมง มีกิจกรรมสะท้อนคิด และวางแผนสู่การปฏิบัติการพยาบาลให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม ความเชื่อของผู้รับบริการ โดยการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง 4 ชั่วโมง และ 4) ขั้นพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะในการดูแลผู้รับบริการโดยคำนึงถึงวัฒนธรรม ใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม 9 ชั่วโมง เป็นกิจกรรมการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนความรู้ และบูรณาการความรู้สู่การปฏิบัติ ผ่านกิจกรรมการวางแผนการพยาบาลเพื่อดูแลผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรม

รูปแบบจากผลการวิจัยสอดคล้องการแนวทางการพัฒนาผู้เรียนตามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ตามแนวคิดของโนลส์ ที่ว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนรู้อย่างอิสระ โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ร่วมกำหนด และวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน ซึ่งเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกผู้เรียน¹¹ สำหรับงานวิจัยนี้มีความเหมาะสมตามแนวคิดนี้ ซึ่งบุมเบอร์ และ โนลส์ ได้สรุปคุณลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้เป็น 9 ประการ 1) มีความเข้าใจในความแตกต่างด้านความคิด 2) มีความเป็นตัวของตัวเอง และสามารถนำตนเองได้ 3) มีความสามารถในการมีสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ได้ดี 4) มีความสามารถในการวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ด้วยตนเอง 5) มีความสามารถในการแปลความต้องการทางการเรียนออกมาเป็นจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ 6) มีความสามารถในการเชื่อมโยงสิ่งที่ศึกษาตามหลักทฤษฎีกับแนวทางการนำไปปฏิบัติได้ 7) มีความสามารถในการหาแหล่งความรู้ด้วยตนเอง 8) มีความสามารถในการเลือกแผนการเรียนที่เหมาะสมกับตนเองได้ และ 9) มีความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูล^{11,16} ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะทางวัฒนธรรมของพยาบาลนั้น จำเป็นต้องจัดประสบการณ์ตรงให้ผู้เรียนที่ให้ความสนใจในการดูแลผู้รับบริการต่างวัฒนธรรมได้มีโอกาสดูแลผู้รับบริการที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมโดยเริ่มต้นจากการวิเคราะห์วัฒนธรรมที่มีอยู่ใกล้ตัว ผู้วัฒนธรรมในสังคมสิ่งแวดล้อม¹⁷

เมื่อวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางวัฒนธรรม สามารถสรุปองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมของพยาบาลวิชาชีพ คือ 1) ต้องสร้างความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม ให้พยาบาลรับรู้ และยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม 2) ต้องมีทักษะในการพยาบาลผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรม เช่น การประเมินทางวัฒนธรรม การมีปฏิสัมพันธ์ผู้รับบริการข้ามวัฒนธรรม และการดูแลเชิงวัฒนธรรม และ 3) ต้องมีความรู้ทางวัฒนธรรม และหลากหลายวัฒนธรรม^{2,9,18} และจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่ามีความคิดที่สอดคล้องกับข้อมูลข้างต้น ดังนั้น รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อพัฒนาสมรรถนะ

ทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาลใช้ได้จริง

2. ประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม พบว่า

2.1 กลุ่มตัวอย่างภายหลังการเข้าร่วมโครงการ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะทางวัฒนธรรม ด้านความรู้ด้านการตระหนักรู้ ด้านทักษะทางด้านวัฒนธรรม และโดยรวมสูงขึ้นมากกว่าก่อนการเข้าร่วมโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมให้นักศึกษาพยาบาล โดยจัดกิจกรรมให้นักศึกษาสัมภาษณ์ผู้รับบริการหลากหลายชนชาติ สรุปจัดทำรายงาน และร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ย่อมส่งเสริมให้พัฒนาสมรรถนะทางวัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาลได้เช่นกัน¹⁹ และสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยที่ผู้เรียนให้ความใส่ใจและมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนถือเป็นรูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง การเรียนรู้เช่นนี้ส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ในระดับสูงและการเรียนรู้อย่างคงอยู่ยาวนาน¹¹

จากการวิเคราะห์วิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวัฒนธรรม²⁰ พบว่า 1) การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทางวัฒนธรรม จากผลการวิจัยสอดคล้องกับ ศิริพันธุ์ ศิริพันธุ์ และประณีต ส่งวัฒนา¹⁴ พบว่า เนื้อหาที่นำมาใช้ในการพัฒนา ควรประกอบด้วย มโนทัศน์หลักเกี่ยวกับความหมาย และความสำคัญของความหลากหลายทางวัฒนธรรม อิทธิพลที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมหรือองค์ประกอบทางวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บริบทการอยู่ร่วมกันในสังคม ความสัมพันธ์สาเหตุของความเจ็บป่วยกับวัฒนธรรมความเชื่อ และความเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของมนุษย์ โดยต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการมีส่วนร่วมและการร่วมมือกันในกลุ่ม 2) การพัฒนาผู้เรียนให้มีการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม จากผลการวิจัยสอดคล้องกับ ศิริพันธุ์ ศิริพันธุ์ และศศิณารณ์ ชูคำ¹³ พบว่า เนื้อหาที่นำมาใช้ในการพัฒนา ควรเน้นที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในตนเอง เห็นคุณค่าและความเชื่อของตนเองต่อผู้อื่น เกิดความไวหรือละเอียดอ่อน (sensitive) ต่อความแตกต่างทางวัฒนธรรม เช่น ให้นักศึกษาแต่ละคนทำการสำรวจอคติในใจการให้คุณค่าสิ่งต่าง ๆ และความเชื่อของตนเอง หลังจากนั้นให้นักศึกษาร่วมอภิปรายร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม เป็นต้น 3) การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทางวัฒนธรรม^{16,18} สามารถทำได้ 2 วิธี คือ วิธีที่ 1 ใช้เครื่องมือประเมินความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่มีผู้พัฒนาไว้แล้ว แล้วดำเนินการพัฒนาทักษะทางวัฒนธรรมโดยคำนึงถึงข้อจำกัดตามวัฒนธรรมของผู้เรียน วิธีที่ 2 เป็นวิธีที่ไม่มีเครื่องมือประเมินที่เป็นรูปธรรม โดยฝึกให้ผู้เรียน ตระหนักรู้ พัฒนาความรู้/ปรับปรุง และนำไปใช้ปรับแก้ไข¹⁷ เช่น การพัฒนาทักษะทางวัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาลควรเริ่มจากการฝึกให้ผู้เรียนมีการวางแผนการดูแลร่วมกันกับผู้ป่วยและญาติ และให้การพยาบาลโดยคำนึงถึงความต้องการด้านวัฒนธรรม¹⁴

2.2 คุณลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับคะแนนรวมสมรรถนะทางวัฒนธรรม คะแนนการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม และคะแนนทักษะทางด้านวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .001$ ($r = .779, .712$ และ $.774$ ตามลำดับ) ส่วนคะแนนความรู้ทางวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กับคะแนนคุณลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองของกลุ่มตัวอย่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองตามแนวคิด โนลส์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยใช้สัญญาทางการเรียน เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งการทำสัญญานั้นเกิดจากผู้เรียนมีความสนใจ และตั้งใจเรียนรู้ด้วยตนเองในเรื่องนั้น ๆ โดยผู้สอนเป็นที่ปรึกษาและร่วมจัดทำแผนการเรียน ซึ่งหากผู้เรียนใส่ใจในการเรียนก็จะมีพฤติกรรมการสืบแสวงหาความรู้ด้วยตนเองทั้ง ผลผลิตของผลการเรียน และกระบวนการ¹¹ และการพัฒนาผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะต้องมีการจัดกระบวนการเรียนการสอน ดังนี้ สร้างสัมพันธภาพกับผู้เรียน ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความต้องการชี้นำตนเอง ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง การออกแบบการเรียนการสอนต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ใช้สัญญาทางการเรียนให้ผู้เรียนกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่คิดว่าตนเองต้องการและสามารถทำได้จริง

และให้ผู้เรียนระบุปัญหาที่แก้ไขไม่ได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนแนะทางเลือกและช่วยผู้เรียนแก้ปัญหา^{8,12,15}
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการมีระดับคะแนนคุณลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับปานกลางและระดับสูง (113–192 คะแนน) และเป็นผู้เรียนที่มีความสนใจในการพัฒนาสมรรถนะการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม จึงสามารถทำนายได้ว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาลนี้ เหมาะสมสำหรับนำไปใช้เพื่อจัดกิจกรรมสำหรับผู้เรียนที่มีคะแนนคุณลักษณะผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับปานกลางและระดับสูง และเป็นผู้ที่ให้ความสนใจในการพัฒนาสมรรถนะการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมเท่านั้น หากต้องการพัฒนาผู้เรียนในกลุ่มอื่นจะต้องทำการพัฒนารูปแบบกิจกรรมอีกครั้ง

2. ในการทำวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยไม่ได้ทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาลโดยตรง แต่ใช้สื่อเอกสาร และทรัพยากรที่ได้รับการเห็นสอดคล้องกันจากผู้เชี่ยวชาญว่าสามารถใช้เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวัฒนธรรมของผู้เรียนโดยใช้หลักการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเท่านั้น ในการทำวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยจะขยายผลการจัดทำกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาล ผ่านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต่อไป

3. ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ด้วยวิธีการศึกษาเปรียบเทียบผลการนำรูปแบบไปใช้ในบริบทที่ต่างกัน เช่น ปัจจัยผู้เรียนรู้ ปัจจัยผู้สอน ปัจจัยสื่อที่ใช้ ปัจจัยแหล่งที่ใช้ในการหาข้อมูล เป็นต้น

4. ศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้ตามลักษณะการเรียนรู้ (learning style) ของผู้เรียน เพื่อหารูปแบบการเรียนรู้ตามลักษณะผู้เรียนที่แตกต่างกันต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่านที่ตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของรูปแบบ คู่มือการใช้รูปแบบ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาและให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

References

1. Kaewanuchit C, Thongpoon K, Chaikan A. Towards primary health care reforms in 21st century. The Public Health Journal of Burapha University 2014;9:108–20. (in Thai)
2. Arayanitkul B. The concept of teaching and learning to promote cultural competencies of nursing students. Journal of the Army Nurses 2014;15(3):49–57. (in Thai)
3. Campinha-Bacote J. The Process of Cultural Competence in the Delivery of Healthcare Services. Cultural Competence in the Process of Becoming; Not a State of Being [internet], 2014 (cited on January 29, 2020) Available from: http://www.Tranculturalcare.net/cultural_Competence_Model.htm. 2014.
4. Giger JN, Davidhizar R, Purnell L, Harden J, Phillips J, Strickland O. American academy of nursing expert panel report: developing cultural competence to eliminate health disparities in ethnic minorities and other vulnerable population. Journal of Transcultural Nursing 2007;18(2):95–102.
5. Faculty of Nursing Burapha University. Student handbook, bachelor of nursing curriculum, academic year 2017. Chonburi. 2017. (in Thai)
6. Chonjaroen H. Factors related to transcultural nursing competence of nurse practitioners working

- with Muslim people. [mater thesis]. Prathumthani. Thammasat university. 2016 (in Thai)
7. Foronda C. A concept analysis of cultural sensitivity. *Journal of Transcultural Nursing* 2008;19(3):207–12.
 8. Khemmanee T. Teaching styles, various options. Bangkok: Chulalongkorn University. 2009. (in Thai)
 9. Leininger M. Cultural care theory: A major contribution to advance transcultural nursing knowledge and practices. *Journal of Transcultural Nursing* 2002;13:189–92.
 10. Songwatana P, Hirunchoonha S, Saengchan H, Petchpichetchian W, Khampalikhit S. Curriculum development for cultural competency promotion of students. Nursing. Research report, Faculty of Nursing. Prince of Songkla University Songkhla. 2009. (in Thai)
 11. Knowles M S. Self-directed Learning: a duide for learner and teachers. Chicago: Association Press Follett; 1975.
 12. Sutthirat C. 80 Innovative learning management that focuses on learners. Bangkok: Danex Inter Corporation Ltd. 2010. (in Thai)
 13. Siriphan S, Choodam S. A development of an instructional model emphasizing cultural competency of nursing students for antenatal care in three Southern border provinces of Thailand. *Nursing Journal of the Ministry of Public Health* 2015;25:54–69. (in Thai)
 14. Siriphan S, Songwanthana P. Teaching methods for Enhancing Cultural Competency of Nursing Students Based on Theoretical Concepts of Campinha–Bacote. *Princess of Naradhiwas University Journal* 2014;6:146–57. (in Thai)
 15. Turner K, Rakkwamsuk S, Ruanjaiman J, Sukgaroen J, Suriyanimitstuk T. The Pedagogical Situation Fostering 21st Century Skills of Nursing Students at Boromarajonani College of Nursing, Chon Buri. *Nursing Journal of the Ministry of Public Health* 2016;26:128–41. (in Thai)
 16. Gallagher RW. A meta-analysis of cultural competence education in professional nurses and nursing students. [Doctoral thesis], University of South Florida; 2011.
 17. Dudus K I, Cultural competence: an evolutionary concept analysis. *Nursing Education Perspectives* 2012;33(5):317–21.
 18. Songwathana P, Siriphan S .Thai nurses' cultural competency in caring for clients living in a multicultural setting. *Pacific Rim International Journal of Nursing Research*, 2015;19(1):19–31.
 19. McQuilkin D. Transcultural nursing clinical education: A systemic review of the literature since 2005 with recommendations for international immersion clinical courses. [Doctoral thesis], University of South Carolina; 2012.
 20. Chen J, Wang Y. Cultural competence experiences which Chinese nurses have in Finland. degree programe in Nursing. [Bachelor thesis] Laurea University of Applied Sciences Otaniemi, Findland. (cited on January 29, 2020) Available from <https://www.theseus.fi/handle/10024/87039>; 2015.